

OPOZORILO.

Oblastni odbor Novi Sad nas opozarja, da je ugotovil nekaj sumljivih tipov, ki prosjačijo in goljufajo od organizacije do organizacije, izdajajoči se za Orjunaše. Ker ni izključeno, da kateri izmed njih preneš svoje delovanje tudi v Slovenijo, objavljamo njih imena. To so: Samuilo Beklić, Radmilo Bogdanović, Stipo Pavlov, Mladen Jovanović in Vjekoslav Pejić. Opozarjamo vse organizacije, da vsakogar imenovanih izročijo policiji, če bi se pojavil v področju organizacije.

STATISTIČNE POLE.

Vračanje izpolnjenih statističnih pol, ki smo jih razposlali organizacijam s pozivom, da nam jih vrnejo

najkasneje do 15. t. m., ne pričaravno o vestnosti tajnikov mestnih odborov. Delo, ki zahteva le par minut časa, so ob določenem terminu izpolnile samo sledeče organizacije: Trbovlje, Celje, Škofja Loka, Slovenska Bistrica, Šoštanj, Poljanska dolina, Ljubljana, Krakovo-Trnovo, Rakek, Bled, Jesenice, Žiri, Javornik, Železniki, Novo mesto, Marenberk-Vuhred, Sv. Lovrenc na Pohorju, Brežice, Sv. Bolfenk p. Središču, Sodražica, Lesce, Murska Sobota, Braslovče, Vič-Glince, Rogaška Slatina. Pozivljamo organizacije, ki še niso izvršile dose-daj svoje dolžnosti, da nemudoma do store, ker bi sicer morali izvajati konsekvence. Podatke rabimo nujno za oblastno skupščino in za direktorij.

HEDEŽET & KORITNIK
manufakturna vetotrgovina
LJUBLJANA

Naš pokret.

Mestni odbor Or-ju-na Šiška javlja članstvu svoj letni občni zbor, ki se vrši dne 20. t. m. ob 15. uri v društvenih prostorih pri gosp. Štepiću v Šiški s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdravni govor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo ostalih odborov. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Udeležba članstva obvezna.

Občni zbor Orjune Sv. Lovrenc na Pohorju. Mestni odbor Orjune Sv. Lovrenc na Pohorju javlja svojemu članstvu, da se vrši redni občni zbor dne 27. januarja v gostilniških prostorih br. T. Brezočnika. Udeležba za vse članstvo obvezna. Odbor.

Občni zbor Or-ju-na v Novem mestu. Mestni odbor Orjuna v Novem mestu naznanja svojemu članstvu, da se vrši redni občni zbor v nedeljo, 27. januarja ob 10. uri v »Narodnem domu«. Udeležba za vse člane obvezna. — Mestni odbor Or-ju-na v Novem mestu.

Mestna Orjuna Celje sklicuje za soboto, 19. t. m. redno letno skupščino, pri kateri je udeležba članstva obvezna. Občnega zbora se udeležijo tudi delegat občnega odbora. Pozivljamo članstvo, da se v čimvečjem številu udeležijo občnega zbora, ki je tem važnejši, ker se bo letos vršila v Celju oblastna skupščina vseh organizacij v Sloveniji.

Redni občni zbor Orjune Rajhenburg se vrši dne 3. svečana ob 3. uri popoldne v gostilni Senica v Senovem po običajnem dnevnem redu. Udeležba za članstvo obvezna.

Mestna Orjuna Zagorje pozivlja svoje članstvo, da se udeležijo občnega zbora, ki se vrši dne 20. t. m. ob 14. uri v »Sokolskem domu«. Vsled važnosti dnevnega reda in ker se udeležijo skupščine delegat občnega odbora, ki bo podal poročilo o kongresu, zahtevamo polnoštevilne udeležbe.

Laško. I. redni občni zbor mestne organizacije jugoslovenskih nacionalistov v Laškem, se vrši v nedeljo dne 27. januarja t. l. ob 3. uri popoldne v lovski sobi hotela Honke.

Dnevni red:

1. Poročilo funkcionarjev upravnega odbora.
2. Poročilo sekcij.
3. Volitev novega odbora.
4. Volitev prednice ženske sekcije.
5. Raznoterosti.

zaci, kakor tudi posameznike, da nam vpošljejo fotografije, letake, brošure in vse, kar je v zvezi z našim gibanjem v Sloveniji.

Predavanje glavnega predsednika. Povodom svojega bivanja v Splitu je predaval dr. Ljubo Leontić v mestni Orjuni Split o »jugoslovan-skem nacionalizmu« in je za svoja temperamentna izvajanja žel obilo zaslužene pohvale.

Splitska Orjuna priredi 9. februarja v vseh prostorih Narodnega gledališča veliki ples, ki bo nedvomno ena prvih atrakcij letošnjih prireditvev.

Dr. Ljubo Leontić, predsednik direktorija Orjune se je preselil iz Dubrovnika, kjer je doslej izvrševal odvetniško prakso, v Split, tako da se bo lahko popolnoma posvetil delovanju v korist pokreta. Upamo, da bo njegovo delo kronano z uspehom in da mu bo uspelo izgladiti marsikatero diference, ki so ovirale doslej pokret v njegovem razvoju. Značilno je, da celo Splitski »Narod«, ki bluje sicer ogenj in žveplo na Orjuno, bilježi to dejstvo brez vsakega nadaljnjega komentiranja. Da pa bo dr. Leontić izpolnil »Narodove« nade in prinesel v naše gibanje odločnost in razboritost, v to mu jamči preteklost našega predsednika.

Pobeda, naš centralni organ, od številke do številke bolj napreduje. Opažati je v uredništvu nove delavce in predvsem so članki v zadnjih številkah velike važnosti. Predvsem opozarjamo naše člane na uvodnik prve številke »Jugoslavija prema vami«, kateri drastično slika obupno zunanjo politiko našega država, vsled katere gubi naša država na ugledu tudi pri najslabljih nasprotnikih. Pobeda prinaša v zadnjem času tudi redno pregled vsebine vseh naših nacionalističnih listov in se tudi po vsej ostali vsebini vedno bolj približuje višini pravega centralnega organa. — Naroča se pri upravi: Split, Ban Jelačića ul. 41. in stane celoletna naročina 100 Din, za četrt leta 25 Din. Ponovno pozivamo članstvo, da zbere čim več naročnikov in tako okrepi naše osrednje glasilo.

Hustrovan album Orjuna, ki ga je nameraval izdati Novosadski »Vidovdan« za Novo leto, se je zakasnili in izide v soboto 19. januarja. Pozivljamo organizacije, ki hočejo imeti to spominsko sliko naših organizacij, na kateri so zastopane tudi slovenske Orjune, naj čimprej naroče »Vidovdan«, ker se bo album tiskal v omejeni nakladi.

Za zasedeno ozemlje. V smislu sklepa kongresa vseh Orjun, da vzame vsaka naših organizacij v zaščito in varstvo po en kraj zasedenega ozemlja, kateremu bo posvečala svojo posebno pažnjo, sprejel je v svojo zaščito oblastni odbor Ljubljana Trst, mestna Orjuna Ljubljana Gorico in mestna Orjuna Rakek Postojno. Viden znak in opomin naše dolžnosti bo v smislu sklepa zadnje seje oblastnega odbora črn trak na praporu, v katerega bo s srebrom uvezeno ime v zaščito vzetega kraja. Upamo, da bodo tudi ostale organizacije sledile čimprej gornjemu zgledu.

»PEKATETE« NAJCENEJŠE TESTENINE.

To potrjujejo vse gospodinje, ki so napravile poskušnjo s tem, da so skuhale obenem te in druge. »PEKATETE« so se vedno zelo nakuhale.

Perilo, kravate ter razno modno in galanterijsko blago najsolidneje pri JAKOB LAH, Maribor. Glavni trg šte. 2.

POZORI

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.—. Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

Sramotni oder.

Obnova. Pod tem lepim slovan-skim imenom se skriva eno izmed najzagrizenejših namško-nacionalnih podjetij. Poprej se je imenovala ta tvrdka »Baunternehmung Tönnies«. Ko pa so se gospodi Tönnies ob prevratu malo hlačiice potresle, so postali naenkrat zelo lojalni državljani. Toda ti časi so sedaj minuli in od poprej lojalne firme je ostalo samo še ime.

Že enkrat je imela Orjuna priliko malo pogledati v stavbene prostore te tvrdke. Takrat se je nadutost gospode pri »Obnovi« malo polegla. Sedaj pa mislijo, da smo na nje že pozabili. Zloglasni Gut je zopet prišel in še celo s spremstvom. Uvaža se tujerodno delavstvo, domače pa se odpušča. Različni Kotniki so pokazali svoje nemčursko pohuljenje. Posluje se v nemškem jeziku itd.

Vse to mi vidimo g. Rudi in držimo v evidenci. Nikakor ni naša naloga, da bi kvarili prijateljsko razmerje med državljani naše in tuje narodnosti, če imajo isti razumevanje za našo nacionalno občutljivost. Dovolj je pri nas, v naši bogati državi kruha za vse, toda v prvi vrsti zahtevamo kruha za naše državljane. Pazite g. Rudi, da ne bode to naše svarilo zaman.

Primorec Doplihar je pred nekaj leti kupil v Lajteršperku pri Mariboru večje posestvo, kjer še danes gospodari. Prehod nemških posestev v slovenske roke je gotovo simpatičen pojav, žalostno pa je, če se naš Primorec poslužuje v pravnih zadevah zastopstva zagrizenega švaba dr. Mühleisna. Za Dopliharja je to dvojna sramota, ker smo doslej smatrali Primorce na naši severni meji kot oni element, ki naj vrši nacionalni preporod med tamkajšnjim narodno mlačnim prebivalstvom.

Glavni založnik vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, tvrdka Ivan Perdan nasledniki, je smatrala potrebnim, da se tudi v šestem letu osvobojenja registrira dvojezično: Johann Perdan's Nachfolger.

O registraciji v srbohrvaščini ni niti sledu. Očividno tvrdka misli, da je v Ljubljani še vedno nemščina drugi deželni in državni ter uradni jezik.

Podobne samo dvojezične registracije si dovoljujejo pri nas le spodnještajski nemškutarji, tvrdke pa, ki niso prespale osvobojenja, se dajo registrirati predvsem tudi v srbohrvatskem besedilu, nato šele v nemškem, kar je popolnoma v redu.

Tako postopajo tvrdke, ki si niti pare svojega premoženja niso napravile z narodnim monopolom!

„ITO“ zobna pasta je moderno in najboljše sredstvo za čiščenje zob.

Zahtevajte posoed našo domačo
KOLINSKO CIKORIJU
izvrsten oridatek za kavo.

ZRNA.

Besede in dejanja. V tretji številki spominskega spisa o I. Jugoslovan-skem sokolskem izletu izide tudi članek dr. Vladimira Ravniharja pod naslovom: »Na temelju naše ideje.« Članek začena z besedami: »Mislite poznajo idejo resnice, idejo pravosti in idejo lepote!« O teh treh idejah pravi dr. Ravnihar niže: »da je vse troje dati v službo narodu.« — Ali dr. Ravnihar ni »mislilec«, ali pa sam ne verjame, kar piše?

»Pogodbe niso večne« je izjavil Mussolini ob nastopu vlade o Rapallski pogodbi. To si naj zapomni tudi za pogodbo, ki je postavila križ na grob, skopan primorskim Sloven-cem v Rapallu.

»V pretres se je vzela« tudi zaščita naših narodnih manjšin v Italiji, kakor pravi Ninčić. Naj bo prepričan, da bo Mussolini brez njega narodne manjšine v Primorju sam toliko »pretresel«, da bodo njih drobci odpihnili Ninčića in vso beogradsko porodico.

V dobi redukcije! Beogradski »Politiki« piše g. Ante Grba, krojač iz Prizrena: »S svojim zadnjim ukazom je nastavilo ministrstvo notranjih del za policijska pisarja dva moja pomočnika — prvega v Prizrenu, a drugega v macedonskem Negotinu. Kot njihov mojster sem se obrnil do ministra, da tudi mene imenuje vsaj za sreskega načelnika kje na jugu naše domovine!«

Birma! Po časopisnih vesteh bo eksveliki župan Fritz nastopil kot nekaka pomlajevalna moč radikalne stranke v Sloveniji. Minister Zupanič je baje pokazal za radikala premalo »praktičnih« talentov. Poroča se nam, da se je dal Fritz pred par dnevi po temeljitem krstu v baru v Prešernovi ulici še birmati, da bo lažje osvežil radikalijo.

Buržujskih zakonov ne priznava dr. Lemež, kakor je že mnogokrat nekaznovan javno povedal. Nedeljski njegov protestni shod je pa pokazal, da tudi takšne ne spoštuje, za kaj skoro polovico krvavordečih plakatov, ki so vabili k uvertouri k novemu komunistično - klerikalnemu konkubinatu, ni nosilo predpisane nega kolka. Radovedni smo, če je finančna oblast naučila rednosti doktorja prava, ki prava ne spoštuje.

Nj. Veličanstva brod. Prošlo soboto je priredila Jadranska Straža v Ljubljani dobro uspel ples, na kateremur so motile samo papirnate mornariške čepice, ki so se prodajale. Po vzoru Flottenvereinovskih S. M. S. so nosile napis Nj. Vel. br. Kolikor nam je znano, nosi naša mornarica napis **ratna mornarica.**

Članarina za leto 1924.

Vsled netočne informacije je oblastni odbor sklenil določiti za leto 1924. enotno članarino 3 Din mesečno in je že tudi založil tozadevne marke, s katerimi bi se članarina vplačevala. Na osnovi ponovnega pojasnila s strani direktorija je sedaj prvotni sklep revidiral in se tudi v Sloveniji upeljuje 4 vrste članskih znamk, in sicer: rumene po 2 Din, plave po 4 Din, rudeče po 6 Din, zelene po 10 Din.

Vsak član si sam izbere višino članarine, ki jo hoče plačevati. Marke za članarino nabavljajo organizacije pri pristojnih oblastnih odborih za polovično ceno. Na ta način oddajajo organizacije polovico svojih prejemkov na članarini oblastnemu odboru, ne oddajajo pa v bodoče nikakih odstotkov od prireditvev in drugih dohodkov, izvzemši od praznika žrtve, ki ga mora vsaka organizacija prirediti enkrat na leto. Od čistega dohodka te prireditve oddajo organizacije 50% oblastnemu odboru.

Ker pa nove marke v štirih različnih vrednostih še niso izdelane, bo oblastni odbor razposlal za mesec januar in februar rudeče marke po 3 Din, od prvega marca dalje pa stopijo v veljavo nove znamke v štirih barvah. Za januar in februar bomo razposlali organizacijam znamke po številu prijavljenih članov. Dolžnost organizacij in poverjeništev pa je, da najkasneje do 15. februarja naznanijo, koliko članov se je prijavilo za posamezno kategorijo članstva, da jim vemo poslati odgovarjajoče število markic za mesec marc.

Podrobno poročilo o novem finančnem planu bo podano na oblastni skupščini.

Iz zdravja se rodi zdravje; mi nacionalisti smo zdravi in naša država mora poslati zdrava!

Modni salon
Kongresni
trg 8.

Marija Götzl

Večerni klubki.
Brokati
Svila itd.

**Damsko in moško
Manufakturno blago**
po znatno znižanih cenah
priznано najboljših angleških, čeških in drugih tvornic se dobi pri

ŠNOJ & MODIC
Prešernova ulica št. 3
v palači Mestne hranilnice.

Priložnostni nakup
za božična in novoletna darila.

Kupujemo po najnižjih cenah
kožuhovino lisic, dihurjev, jazbecov itd.
AMERICAN d. z o. z.
Ljubljana, Beethovnova ul. 10.

Restavracija „ZVEZDA“

VSAKO NEDELJO
IN PRAZNIK
ZAJUTRKOVALNI
KONCERT

Književnost.

»Ljubljanski Zvon« v letu 1924. »Ljubljanski Zvon« stopa v svoje 44. leto. Delo, ki ga je izvršil v tej dobi, je ogromno, naloge, ki ga čakajo v bodočnosti, še neprimerno težje, važnejše in polne odgovornosti. Zato njegovo poslanstvo še davnico ni zaključeno; dolžnost vsakega kulturnega Slovenca pa, da s svojimi močmi, materijelnimi in duševnimi, podpre to našo edino svobodno literarno-umetniško revijo.

Zavest odgovornosti daje listu pečat resnosti. Zakaj umetnost je resna, stroga zadeva; nje zakoni so večni in ne od danes do jutri. Zato umetnost nikoli ni senzacija, ne spektakularno eksperimentiranje, pa najsi to trdijo vsi krivi preroki naših dni. Tako »umetnost« bo »Ljubljanski Zvon« tudi v bodoče odklanjal. Vse njegovo stremljenje pa bo težilo za tem, da poglobi in razširi svojo dosedanja smer kot literarno-umetniška revija. Čist in jasan, ubran in globok je glas bronastega zvona. Vsem prostim, nevezanim duhomom, željnim lepote in resnice, velja njegov poziv!

Novi letnik bo otvoril Oton Župančič s prologom »Veroniki Deseniški« — »Plašč«, ki mu bodo sledili še drugi odlomki njegove velike tragedije. Verzi so to, kakršnih še niste čitali v slovenski literaturi. Kolikor je sočnosti in zvočnosti v tem jeziku, jih je mojster Župančič iztisnil in uklenil v ritem svoje tragedije. Spoznali boste največjega sodobnega jugoslovanskega lirika od nove, povsem neslutene strani: kot graditelja davnih usod mogočnih Celjanov, kot tragika velikega stila. Pognalo je to delo iz kalu ki so v rodu s tistimi, iz katerih se je rodila žlahtna umetnost antike in grandiozni spevi »sladkega laboda avonskega«. — Slovenci smo dobili tragedijo, s katero lahko stopimo pred svetovni forum.

Nagrada, ki je bila lani in letos razpisana v »Ljubljanskem Zvonu«, je razsodišče priznalo Jušu Kozaku

za njegov roman »Šentpeter«. S tem delom, v katerem se je mladi pisatelj oprostil svojih hib, je dokazal, da mu je bilo vse njegovo dosedanje pisateljevanje več ali manj zgolj tipanje in iskanje, samo priprava za širok, smel epičen koncept. — Dejane povesti je pisatelj postavil na zgodovinska tla šentpeterskega predmestja in okolice kot Škofov kozolec i. dr., v domove starih rodbin ljubljanskih mesarjev. Z elementarno sugestivnostjo in izredno barvitostjo razpreda usode treh takih rodbin, jih prepleta z zgodovinskimi reminiscencami in poji z napetimi, eruptivno pisanimi prizori teh grčavih, napol kmečkih, napol mestnih tipov in značajev, kakršni so skupina šentpeterskih beračev, rod Cunjarijev, župnik Rožman, užitkar Luka i. dr. Marsikateri Ljubljčan in tudi drug slovenski človek bo utegnil v njih zagledati obraze svojih neposrednih prednikov. Roman bodo z užitkom čitali ne samo inteligentca, marveč tudi najširše plasti občinstva. Žel bo splošno priznanje.

Razen tega vodilnega romana bo »Zvon« objavil še celo serijo manjših pripovednih spisov. Vladimir Levstik priobči prevod neznanega, šele po vojni odkritega obširnega poglavja iz romana »Besi« F. M. Dostojevskega. Vsi, ki poznajo to veledelo svetovne literature, bodo z neprekinjenim zanimanjem poizili Levstikov sijajni prevod. En prevod zanimivih Balzacovih »Contes drolatiques« objavi dr. A. Debeljak. Vsa pažnja pa bo posvečena originalni noveli. Z njimi bodo zastopani: Ivan Albreht s »Povestjo iz Preloma«, Cvetko Golar s svežo kmečko povestjo »Zlato jabolko«, Anton Novič s krepkimi prizori in odlomki iz romana »Ugasli vulkani«, dalje Marija Kmetova, Miran Jarc i. dr. Daljšo dramatično študijo objavi France Bevč.

V pesniškem delu ostanejo listu zvesti vsi dosednji sotrudniki, razen tega se objavijo prispevki nekaterih nadarjenih mlajših poetov.

V esejističnem delu bo zastopan predvsem dr. Ivan Prijatelj z obširno študijo o literaturi Mladoslavencev. Vsakemu čitatelju »Zvona« jamči avtorjevo ime za izreden užitek. Daljši literarno-estetski esej priobči dr. J. Kelemina; ta članek je zanimiv ne samo radi svojih izsledkov, marveč tudi, ker načenja za nas povsem nova vprašanja. Dr. Fr. Kidrič je izročil uredništvu dragoceno literarno-zgodovinsko razpravo dr. M. Dolenc zanimivo zgodovinsko študijo iz preteklih stoletij naše Dolenjske, dr. Fr. Veber esej o psihološki strani umetniškega ustvarjanja, dr. A. Pirjevec toplo pisano ocenitev dela našega pokojnega znanstvenika Pieteršnika. Hkratu bo prinašal list krajše eseje in članke iz vseh panog umetnosti, v prvi vrsti seveda inozemskih literatur, posebno slovanskih.

Književna poročila in Kronika se uvede sistematičneje, tako da bo poročanje o raznih panogah slovstva enotnejše. Predvsem bo uredništvo poročalo o znamenitejših pojavih v inozemskem slovstvu, da bo listek nudil inteligentnemu čitatelju pregled preko svetovnih umetniških pojavov. O dramli bo poročal urednik lista, o operi Marij Kogoj.

Radi delnega, eventualnega povečanja »Ljubljanskega Zvona«, podražitve tiska in papirja ter povišanja pisateljskih honorarjev je bila uprava lista primorana povišati naročnino na 120 Din letno. Naročnina se plačuje tudi polletno in četrtletno. List se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. — Uredništvo in upravnništvo »Ljubljanskega Zvona«.

Fr. Maslja — Podlimbarskega zbrani spisi I. zvezek. Slike in črtice. Gorski potoki. Tovariš Damjan. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 8°. XXII. + 448 str. Cena 70 Din, poštnina 2.50 Din.

V opremi dosedanjih zvezkov »Slovenskih pisateljev«, ki jih pod večjim vodstvom prof. dr. Iv. Pri-

jatelja izdaja Tiskovna zadruga, je pravkar izšla prva knjiga Fr. Maslje Podlimbarskega zbranih spisov, ki jih ureja dr. J. Štebinger. Obširni zvezek obsega desetorico slik, črtic in povesti, ki so nastale v razdobju skoraj dveh desetletij. Po mladostnih pesniških poskusih ter po zgodovinski črtici o Petru Velikem in nedokončani založbi »Milan in Jela«, nastopi Podlimbarski v javnosti šele v svojem 34. letu z leposlovnim prvencem »Krokarjev Peter«, zajetim iz spominov na prvo vojaško leto pri mariborskih dragoncih. Isti milje mu je dal snov za »Tovariša Damjana«, najbolj dovršeno povest prve knjige. V tužno Bosno nas povedeta črtici »Handžija Mato« in »Markica«, v pisateljevo idilično mladost pa »Kako sem prvikrat romal«. Dragi domači lihi in ljubljenima roditeljima je postavil v sliki »Blaznik in kirasir Martin« trajen spominek. Obsežna povest »Gorski potoki« je kos pisateljeve avtobiografije iz njegove najbednejše dobe, ko se je po štirih burnih vojaških letih vrnil v domovino, da si poišče košček kruha v kakem civilnem stanu; ž njo je združil kos ljubljanskega malomestnega življenja. — V uvodu analizira urednik pisateljev razvoj, deloma na podlagi zanimivih avtorjevih dnevnikov, od trenutka, ko je dal Podlimbarski kot sedmošolec slovo dijaškemu življenju ter ga je po enoletnem duhomornem rekrutstvu v Mariboru in brezplodni vojaški romantiki po slovskih trgih in vaseh nazadnje na Dunaju in v Dunajskem Novem mestu objela resnobna življenja. Tuzla, Trident, češki Kraljevi gradec so bile nadaljnje glavne postaje njegovega ahaverstva te dobe. Številnim častilcem »Gospodina Franja« so nudila prva knjiga zbranih spisov trenutke izrednega užitka; torej bodi vsem toplo priporočena!

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

»Vidovdan«, glasilo jugoslovanskih nacionalistov v Novem Sadu je z novim letom začel izhajati trikrat tedensko, vendar je ostala naročnina neizpremenjena, 12 dinarjev mesečno. Za pravoslavni božič je izšel v znatno povečanem obsegu, na 10 strah. Navzlic hudemu nasprotovanju se naš tisk povsod lepo razširja in najlepši dokaz je baš Novosadski »Vidovdan«, ki tvori v Vojvodinskem javnem mnenju faktor, ki ga upoštevajo celo nasprotniki.

A. Linhart: »Županova Micka« in »Veseli dan ali Matiček se ženil«. Nova izdaja. Oder 6. zvezek. V Ljubljani 1923. Izdala Zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 140. Cena 20 Din, s poštnino vred 21 Din.

Šesti zvezek »Oder«, ki ga zalaga Tiskovna zadruga v Ljubljani, prinaša v novi izdaji prvi slovenski komediji, ki jih je duhoviti prosvetljenec Linhart po nemškem oziroma francoskem izvorniku spretno privedil za naše tedanje razmere. Ž njima je položil temelj naši dramatični književnosti. Krepko risani značaji, živahen dialog, neprisliljena situacijska komika, dajejo komedijama trajno vrednost; posebno je dvodejanka »Županova Micka« po svoji preprosti scenaciji in malem številu oseb kakor nalašč ustvarjena za naše manjše odre. Ako nova izdaja ni hotela zabrisati časovnega in prosvetnega kolorita dobe, v kateri sta igri nastali, se je morala kolikor mogoče tesno nasloniti na Linhartovo priveditev; zato bo dobrodošla tudi našim srednješolcem pri pouku slovenske zgodovine. — Izdajatelj je »Pripombe« na koncu knjige poudarjajo pomen obeh komedij in nas seznanjajo z usodo njihovih dosedanjih izdaj. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

»Ženski svet«. 12. številka »Ženskega sveta« prinaša sledečo vsebino: Marija Kmetova: Dekla Gospodova. — E. Gangl: Idrijski rudarji. (Pesem). — Prijatelj: Eliza Orzeszkowa. (Obrazi in duše). — Srbohrvatske prislovice o deci. — A. I. Kuprin-Hočevarjeva: Olesja. — Dr. Iv. Lah: Gabrijan in Sembilja. — Ana Župančičeva: O socialnem delovanju londonske reševalne armade. — Jasna: Gospodinja in služkinja. — Vera Albrechtova: Medsebojno delo za zaščito narodnih manjšin. — Izvestja. — Po ženskem svetu. — Kuhinja. — Iz naše skrinje. — Književnost. — Razgovori. — Modna priloga prinaša ličen jopič za deklice

z narodno vezenino. Bordure po moravskih narodnih motivih. — Razne monograme za perilo.

S to številko zaključuje »Ženski svet« častno prvo leto svojega obstanka. Število novih naročnic, ki se priglašajo že sedaj upravi za prihodnje leto, priča, kako potreben nam je ženski list, in kako zna današnje ženstvo ceniti naše kulturne delavke onkraj meje. Upati smemo, da bo list v prihodnjem letu še boljši, ko je srečno prestal začetniško krizo.

»Ženski svet« izhaja v Trstu v prvi polovici vsakega meseca. Naroče za Jugoslavijo sprejema gospa Ljudmila Prunk, Ljubljana, Karlovska cesta 20. I. nadstr.

Priporočamo našim članom, da z naročanjem podpro list, ki v najtežjih razmerah širi kulturo med zaslužnjemimi brati!

Etika. Prvi poizkus eksaktne logike nagonske pameti. Napisal dr. France Veber, prof. filozofije na univerzi v Ljubljani. Založila Učiteljska tiskarna. Cena 120 Din. Strani 625.

Vsebina: Kritičen pretres tradicijskih in modernih etičnih sistemov; O predmetu etike, etični individualizem in kritičizem; kritika Kantove in novokantovske etike; empirično konstruktivni etični sistemi; kratak obris in kritika najvažnejših ostalih struj tradicijske in sodobne etike. Psihološki temelji etičnega udejstvovanja; O nekaterih načelnih ugovorih proti možnosti znanstvene etike; o etični sankciji — etika in psihologija; splošna karakteristika vrednostnega čustvovanja in stremljenja; o prisvojenih objektih vrednostnega čustvovanja; egoizem in altruizem; psihološki pojem vrednosti; prehod od psihološkega do apsihološkega pojmovanja vrednosti; o prisvojenih objektih vrednostnega stremljenja; psihološko in apsihološko pojmovanje dolžnosti. Etika — logika nagonskega razuma; Prehod od psihološke do logične pravilnosti ali nepravilnosti čustvovanja in stremljenja; načelni teoretični temelji logike umskega in logike nagonskega razuma; aksiomati nagonske logike. Končne misli: Empirični postulati; empirična verifikacija logike in logične verifikacije logike in logična verifikacija empirične vesti; končna definicija etičnega ali moralnega udejstvovanja; zadnji smoter človeškega življenja; etika in metafizika.

Mi gremo naravnost, ne ozirajoč se na ničvredne malenkosti — rušoč barikade separatizma in defetizma.

Zlatorog. Zadnji čas dela po slovenskem časopisu velikansko reklamo za svoje podjetje tovarna mila »Zlatorog« v Mariboru. Da pa bo jugoslovanska javnost znala, kako je z narodno zavednostjo te tvrdke, povemo, da je njen pravni zastopnik odvetnik dr. Orosel, slovenski Apostata, ki ga mu je ta dična jugosl. tvrdka, ki se notabene naziva »Prva jugoslovanska tvornica mila«, poverila s stalnim zastopstvom.

V Mariboru je čez 25 slovenskih odvetnikov in je zato postopanje te tvrdke naravnost nečuden škandal, ki vpije po remedure.

Istotako vodi reklamni oddelek pri tej tvrdki neki trd Nemeč, ker seveda v naši državi ni sposobnih po starem znanem izgovoru.

Toliko gg. v pravočasno opozorilo in ravnanje!

Odgovorni urednik Vl. J. Galzinja. Lastnik inž. Ferdo Kranjec.

Naročajte „Pobedo“!

SAMO
ZOBNA PASTA
AIKADONT
VAS MORE POPOLNOMA ZADOVOLJITI.

AUTOMOBILE
kolesa, motorje, pnevmatiko vseh vrst, olje, bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjancič
LJUBLJANA.

Manufakturna, moda, kontekcija
DRAGO
v zalogi specijalno angleško i. češko suknjo, vseh vrst obleke, dežni plašči, unajni suknji, pelerino.

SCHWAB
Kedlavska ulica, 3. nadst. Ljubljana
Kupujemo po najnižjih cenah

Amerikanska strojna olja
cilindrska olja
autoolja
bencin
surovine za svečarne
surovine za milarne i. t. d.

„OLEUM“
družba z o. z.
LJUBLJANA

Amerikanska strojna olja
cilindrska olja
autoolja
bencin
surovine za svečarne
surovine za milarne i. t. d.

„OLEUM“
družba z o. z.
LJUBLJANA

Amerikanska strojna olja
cilindrska olja
autoolja
bencin
surovine za svečarne
surovine za milarne i. t. d.

„OLEUM“
družba z o. z.
LJUBLJANA

HEĐET & KORITNIK
LJUBLJANA

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

PODLISTEK.

O kraljičini, ki je čudežno rodila.

Pravljica. Zapisal Primorec.

Tam daleč za devetimi gorami in devetimi vodami, v deveti deželi, kjer rastejo limone in pomaranče, rožiči in laški orehi, je živel kralj. Njegovo kraljestvo je bilo veliko in razprostrano in segalo je od poldneva na polnoč, in prebivalstva je imelo kakor mravelj v mravljišču, tako da je drug drugega izpodirjal, ko so sedali h kosilu, in jih je bilo polovica lačnih, ko so vstajali od večerje. V tistem kraljestvu v deveti deželi ni bilo dobro živeti, ne samo ker je bilo dovolj limon, pomaranč, rožičov in laških orehov, pa malo kruha, temveč tudi zato ne, ker ljudje niso bili dobri, temveč so drug drugemu zavidali za kosček kruha in so se klali med seboj za vsak prazen nič, tako da so kraljevi ministri sklenili postaviti, da bo vsak moral v ječo, kdor bi nosil pri sebi nož, ki bi mu ost pogledala izpod štirih prstov, položenih na rezilo. Nekaj mačjega je bilo v tistih ljudeh. Iz oči v oči so si bili dobri, prijazni, ljubeznivi, za hrbtom pa so držali krivec, in ko so v obraz govorili najslajše, so v srcu kuhali najhujši srd. Zvestoba in moška beseda sta jim bili čisto tuji.

Kralj v deveti deželi za devetimi gorami in devetimi vodami pa je imel sina. Ko je kraljič dorastel, se je pokazalo, da so se Rojenice maščevale nad njim zaradi pregrh

njegovih dedov in zlobe prebivalcev kraljestva. Bil je in je ostal majhen, grd in grbast. Ker pa je kralj hotel, da ostane kraljestvo v rokah njegovih potomcev, je iskal neveste svojemu sinu kraljiču. Hodili so na ogled v sedmo in osmo, v deveto in enajsto deželo, toda nobena tistih kraljičin ni hotela v deželo, kjer rastejo limone in pomaranče, rožiči in laški orehi, in nobena ni hotela za moža kraljiča, ki je bil majhen, grd in grbast. Tedaj so se snubci obrnili v dvanajsto deželo, kjer je vladal kralj, ki je imel malo dežele, pa veliko bisago in je skušal po kramarsko priti do večje moči in večjega bogastva. Kralju v dvanajsti deželi je zelo ugajalo, da je mogočni kralj iz devete dežele snubil za svojega sina njegovo hčer kraljičino in dal mu jo je, ne morda zato, češ, ker se imata rada kraljič in kraljičina, temveč zaradi časti in slave in zaradi mogočnosti. Čudno pa je bilo sicer videti kraljiča in kraljičino, ko sta stala drug poleg drugega, ker je mali, grdi, grbavi kraljič segal visoki, lepi, vitki kraljičini komaj do pod pazduhe, ali kralj v deveti deželi je bil zadovoljen in zadovoljno je bilo vse njegovo ljudstvo, češ, ker se bo z visoko, lepo, vitko kraljičino iz dvanajste dežele pomladila in očistila že opletnela kri kraljeve rodbine iz devete dežele.

Bila je poroka in vse je šlo prav. Potem pa se je dogodilo, da je stari kralj umrl po navadi svoje dežele. Umoril ga je eden njegovih zvestih podanikov. Za njim pa je prišel na prestol njegov sin, kraljič, in kralji-

čina iz dvanajste dežele je postala kraljica devete dežele. Zakon mladega kralja je bil zelo srečen. Rodila se mu je hčerka prvorojenka, potem druga hčerka, nato kraljič prestolonaslednik in za njim še dve hčerki kraljičini. Le nekaj je bilo, čemur se je zelo čudilo ljudstvo; vsi kraljevi otroci so bili taki, kakor bi bili rojeni od matere in očeta iz dvanajste dežele. Je pač bilo tako sojeno.

Leta so minevala in z leti so rastle tudi kraljevi otroci v deveti deželi. Prišel je čas, da se moža kraljičina prvorojenka. Visoka, lepa, vitka, kakor njena mati kraljica, prav nič devetodeželskega ni bilo na njej, in kralj je bil prepričan, da se bodo kraljiči iz tujih dežel kar trgali zanjo. Ali prišlo je drugače. Bila je velika vojna in po vojni ni bilo ne kraljestev ne kron, ne kraljev ne kraljičev, da je kralju v deveti deželi začela trda presti za snubce. Ker pa je kralj v času vojne po navadi in običajih svoje dežele snedel besedo svojim zaveznikom iz desete in enajste dežele in se je zvezal z njihovimi nasprotniki, je mislil potem, da bo svojo hčerko, kraljičino prvorojenko oddal kraljiču iz silno mogočne svoje nove zavezniče, osme dežele, če bi mu pa tam izpodletelo, pa vsaj onemu iz trinajste, ki je sicer v vojni silno trpela, pa si je potem le pošteno opomogla.

Uboga kraljičina, kako so meštariji zanjo! In še bolj uboga, ker je imela srcece, kakor ga imajo druga navadna dekleta, ki niso kraljičine, in je to srcece že darovala nekomu, ki je bil sicer iz zelo stare rodbine,

starejše od kraljeve, iz rodbine, o kateri so vedno govorili, da je »stember« glavnega mesta, pa vendar ni bil vseč kralju in njegovim ministrom, kateri so hoteli s kraljičino povezati zvezo med deveto in osmo deželo. Rada sta se imela kraljičina in njen nesojeni ljubček, a to vse ni nič pomagalo. Kraljičina je bila določena za kraljico osme, ali pa vsaj trinajste dežele, in nesrečni ljubimec se je umeknil iz dežele čez široko morje.

Tedaj pa je prišlo zopet drugače. V osmi deželi so odkimali z glavo. Kraljičina bi jim bila že vseč, ali njena dežela in njeni ministri in njeni ljudje so jim bili zoprnji, in tako se je vse podrla. V trinajsti deželi si je pa kraljič izbral kraljico po svoji volji in je tudi tu vse upanje devetodeželskega kralja in njegovih ministrov splavalo po vodi. Kraljičina je bila zopet prosta in je komaj čakala, da se vrne njen pravi, edini. In vrnil se je. Toda kako!

V daljni deželi onstran širokega morja je v svoji žalosti in obupu iskal tolažbe tu in tam in jo je končno našel v hiši moža, ki ni bil ne iz kraljeve ne iz knežje, niti iz grofovske niti plemiške rodbine, pač pa je imel hišo v dvanajst nadstropij, zlatih tolarjev polne čebre in hčer, ki bi mogla s svojo doto pozlatiti vse stebre glavnega mesta devete dežele. Pa sta se vzela in ž njo se je vrnil v kraljevo mesto devete dežele.

No, in potem? Potem sta se pa zopet videla s kraljičino, enkrat, kdo ve, kolikokrat, saj nista povedala nikomur in jaz tudi nisem hodil iztkat za njima. Potem pa se je

kar neutegoma raznesla vest, da se kraljičina poroči. In kako so hiteli, češ, ker se imata kraljičina in njen ženin tako silno rada, da kar ne moreta pričakati poroke. Bil je pa čisto nov ženin, s katerim se je kraljičina seznanila tako mimogrede, ko je hodila gledat, kako skačejo s konji čez ograje, kakor imajo navado ljudje, ki nimajo drugega dela. In njen ženin je tudi skakal s konjem čez ograje, malo starejši je že bil, pa plešast, ali čez ograje je znal dobro skakati, čeprav ni bil bogve kako zelo plemenite rodbine in tudi bogate ne. Pa sta se poročila in vse ljudstvo devete dežele je bilo zelo veselo, da se je poročila kraljičina prvorojenka, in tisti dan je bil narodni praznik.

Minilo je sedem ali osem mesecev po poroki in časopisi v deveti deželi so objavili radostno vest, da se pripravlja v rodbini novoporočenec vesel dogodek. Kraljevi rodbini zvesto in verno vdano ljudstvo je z veliko radostjo pozdravilo to vest in se je nemudoma začelo pripravljati, da čim slovesneje proslavi ta veseli dogodek. Tedaj pa se je natihoma začela širiti med ljudstvom čudežna vest, ki je ni zabeležil noben list v deveti deželi, namreč, da se ljudstvo pripravlja na praznovanje veselega dogodka, ki se je že zgodil pred par meseci.

Kakor je čudežna vsa deveta dežela, v kateri rastejo limone, pomaranče, rožiči in laški orehi, tako je čudežen tudi ta dogodek. Ali tako se je godilo in tako se je sporočilo. Kdor ne verjame, naj gre in naj vpraša!

Otroški vozički!

več vrst. DVOKOLESA raznih modelov, najnovejši motorčki ameriškega tipa „EVANS“. Velika zaloga pnevmatik in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emailiranje in poniklanje, „TRIBUNA“ F. B. L. tovarne dvokoles in otroških vozičkov

Ljubljana, Karlovska 4.

A. & E. Skaberne

LJUBLJANA

MANUFAKTURA

in MODA

Na debelo in drobno!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejšo urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Casopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Carinsko-posredniški in špedicijski bureau

GROM

Centrala:

Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 41

Ekspoziture:

Ljubljana, drž. kolodvor. Beli Monastir.

Podružnice:

Zagreb, Maribor, Jesenice, Karlovac,

Koprivnica, Osijek,

Sušak, Beograd Trst.

Autogaraža autodelavnica

A. THALER
LJUBLJANA
GLINCE 37.

MODNA TRGOVINA

A. Šinkovic
NASL. K. SOSS

LJUBLJANA

Mestni trg 19.

CENE ZMERNE!

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in minov.

Parna žaga.

Tovarna furnirja.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit, klej, emalie, čopiče in zajamčeno čisti firnež

najboljše vrste nudi tovarna

Medić, Rakovec, Zankl d. z o. z.

Maribor Ljubljana Novisad

podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:

LJUBLJANA-MEDVODE

Gradbeno podjetje

ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA

BOHORIČEVA ULICA 24

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.

Brzjaviti: TRGOVSKA.

(V LASTNI STAVBI) Kapital in rezerve Din. 17.500.000.—

Telefoni: 189, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Podružnice:

Maribor Novo mesto Rakek Slovenjgradec Slovenska Bistrica

Ekspoziture:

Konjice Meža-Dravograd